

Tisztelt Ünneplő Közönség!

Egy fát birtokolni nagyon nehéz, tulajdonképpen nem is lehet, hiszen nem érdekli semmi, nem kíváncsiskodik, nem néz a szemedbe, nem mondja hogy segíts rajta, nem nyavalyog minden kicsiségért, nem vár tőled sem ajándékot, sem szánalmat, csak van, csak áll, csak növekedik élete végéig, csak leveleket hajt, csak magot érlel, csak odút és ágat ad a madaraknak, csak létezik csendben, csak szélben hallani néha susogását, de azt is olyan szemérmesen teszi, mintha senkit sem akarna zavarni ezen a világon, csak gyökereket ereszt az ellenálló kemény talajba, csak apró gyökérszálaival harcol szótlanul a túlélésért, ám ez a dráma is olyan titokban zajlik, hogy sejtelmünk sincs az egésztől. Nekünk már csak a szép, a jó jut belőle, az árnyék, a nyugalom, a gyümölcs, a látvány, az illat, a madárfészek, a fióka, az elszáradt ágak a tűzre, a meleget sugárzó parázs finom pattogása a kályha mellett állva. Egy fát birtokolni nagyon nehéz, tulajdonképpen nem is lehet, mert nem érdekli semmi, nem kíváncsiskodik, nem néz a szemedbe, tán ezért olyan könnyű földre dönteni egy pillanat alatt, tán ezért olyan könnyű nekiereszteni a fűrész, belevágni élő húsába, mert nem folyik a vére, nem sikoltoz, nem vív haláltusát, nem hörög és nem nyöszörög, de a halála is olyan furcsa. Egy fát birtokolni tán azért sem lehet, mert nem temetik, hanem benne temetnek, nem aszalódik, mert benne aszalnak, halála után is ugyanúgy körülöttünk találod bármerre is nézel, és nem lehet tudni, hogy az élő fa is ilyen volt-e mint ez a halott, mert egyre megy... a szobor is ott volt már a rönkben, a bútorhoz való deszka, lécs is ott futott a törzsben végig felfelé, semmi különbség élő-e, halott-e, ugyanaz a fa most is, és száz év múlva, ha tűzre nem vetik.

Két alkotó ember a fákat ünneplő kiállításának megnyitójára jöttünk most itt össze, hiszen a fafaragó nem tesz mást, csak kibontja azt a szobrot, domborművet, vagy bútort a fatörzsből, és megmenti a jelennek, az utókornak, de a festő sem tesz mást, csak az ünneplőben pompázó fák szépségét idézi meg képeivel, vagy épp a „lábon” elpusztult fáknek állít emléket, amikor a száraz ágak tragikus, ám mégis szép, elgondolkodtató látványát festi meg.

Végh Borbála Karolina Diósjenőn nőtt fel, s ez meghatározó volt számára. A Börzsöny, a természet, a zöld, a fák, a virágok mind-mind olyan impulzust adtak neki, amik egyenesen vezették az élő-lények szeretetéhez, megbecsüléséhez. Hitvallása szerint a fák, a növények egy unalmas, halottnak látszó épületet, helyet is élővé tudnak varázsolni, s ezt a csodálatos tulajdonságot keresi, kutatja, festi meg, amikor alkot. Indulása nem volt nehéz ilyen szempontból, hiszen az a Dovák B. József volt a gyerekkori rajztanára, aki maga is ugyanezen az elven van, s munkáival bizonyította már elképzelése helyességét.

Borbála a budapesti Török Pál utcai Képző és Iparművészeti Szakközépiskola üvegműves szakát végezte el, ahol már fotózni is elkezdett, és a nyári Tihanyi művésztelepeken is részt vett. Sorra jöttek a kiállításai, a Kondor Béla Művelődési Házban, az Iparművészeti Múzeumban, Nógrád megyében több helyen. 2005-ben Zsolnay-dicséretet kapott egyik üvegből készült cukortartó sorozatára. 2006-tól az ELTÉ-n tanult, tanító és óvodapedagógus szakon. Rajzórákra Göbolyös Gyulához és Bálványos Hubához járt, s az elmúlt időszakban kiállításokon Drégelypalánkon, Rétságon, Ipolyságon, Zamárdiban, Budapesten szerepeltek alkotásai.

Végh Borbála Karolina „emberfái” egy normális világban állnak, még akkor is, ha mi és ő is néha fáradtan, a hétköznapiaktól meggyötörten nem így látjuk a világot. A

stabilitás, a szépség, a tisztesség, az élet újraértelmezésének hírnökei ők a képeken, s talán épp ez az újraértelmezés ad erőt egy fiatalnak ahhoz, hogy ő maga is ilyenné akarjon válni. Stabillá, széppé, tisztességessé! Azt gondolom, azt hiszem, Borbála ez neked sikerült!

Szűcs József újpesti származású, ám ahogy a fák is a Börzsönyben, ő maga is hamar gyökeret vert ezen a tájon, először Diósjenőn, majd Rétságon. Édesapja és bátyja faszobrászként dolgozott egy KTSZ-ben, ő maga bútorasztalosnak tanult, ám tehetsége a faragáshoz hamar megmutatkozott, s lett belőle is faszobrász. Restaurál, bútorokat készít, farag szobrokat, domborműveket, de készít akár székelykaput, keresztet is, ha a feladat azt diktálja. Igazi mesterember ő, aki saját megfogalmazása szerint „csak farigcsál” ezt-azt! Ez a fajta szerénység csak azok sajátja, akik képesek alkotni, teremteni. Szobrai, tárgyai mind a mesterségbeli tudást bizonyítja, ám nyugodtan ki lehet jelenteni, hogy a tárgyak egyedisége már rég túllépett az idézőjelben egyszerű iparosok szintjén, s egy új, művészi szintre emelték alkotójukat.

„A fa festője és faragója” címet viseli a mai kiállítás. A festés is és a faragás is a művészet egy-egy ága. A mai napon társak lettek itt Rétságon, „társművészetek”, ahogy a fák is igen ritkán állnak csak egyedül, magányosan. Remélem, Tisztelt Közönség, hogy e kétfajta művészeti ág alkotásait önök is egymást erősítőnek, egymást kiegészítőnek látják majd. Bízom benne, hogy ez után a kiállítás után Önök is (ha eddig nem így tették volna) jobban tisztelik majd e két nemes lelkű Alkotó művészetének tárgyait, a fákat! Mert tudják! Egy fát birtokolni nagyon nehéz, tulajdonképpen nem is lehet. Ezeket a kiállított műveket nézve azt gondolom, a fára csakis

szakrálisan lehet tekinteni, azt simogatni, megölelni, letelepedni alá, felmászni rá, vagy csak egyszerűen nézni lehet. A mostani megnyitó után talán a profán hétköznapiakban is másképpen bánunk majd a fával, még a tűzrakás közben is! Úgy legyen!

A kiállítást ezennel megnyitom, s szívesen ajánlom mindannyiuk figyelmébe!

2012-09-19

Krasznai (Karaffa) Gyula